

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Congresul național-bisericesc.

Sibiu, 18 Octomvrie n.

Mercuri, în ședința a patra, congresul nostru național-bisericesc a intrat în plină activitate. S'a apucat de munca grea a rezolvării agendelor aparținătoare competenței sale. De atunci se debate și se resoalvă mereu în congres, și impresia pe care trebuie să și-o câștige celce urmărește cu băgare de seamă mersul debaterilor este aceea, că deputații nostri congresuali emulează în râvna de a găsi pentru fiecare chestie supusă aprecierii lor soluția cea mai bună și mai folositoare bisericii noastre și credincioșilor ei.

Discuția e ținută la nivel înalt, nu e înveninată de patimi, oratorii sunt calmi și obiectivi, și manifestă toți cea mai sinceră tragere de inimă către biserică și neam.

Multe chestii își primesc rezolvarea fără discuție, ceea ce iarăși este a se atribui faptului, că materialul predat în competența congresului a fost bine pregătit din partea conzistoriului metropolitan și din partea altor organe competente.

Premițând acestea continuăm cu raportul nostru despre decurgerea ședințelor congresului. Avem însă să facem întâi o mică dar însemnată rectificare.

În raportul nostru din numărul trecut s'a spus, că congresului a fost prezentat în ședința a treia memorandumul învățătorilor gr. ort. români din ținutul Brașovului, în care aceștia cer permisiune să participe la plănuitul congres didactic *interconfesional*. E greșală la mijloc. Învățătorii noștri n'au cerut permisiune să participe la congresul interconfesional, ci au cerut învoirea supremiei noastre corporații bisericești, ca învățătorii gr. ort. români din întreaga metropolie să se poată întruni într'un congres didactic *confesional*, pentru a discuta aci starea lor materială și ameliorarea ei.

Făcând această îndreptare, lăsam să urmeze raportul, despre

Ședința a patra.

S'a ținut Mercuri, în 17 Octomvrie n. A fost deschisă la orele 9. Președinte Înaltpreasfinția Sa, domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu, notar de ședință protopresbiterul Ioan Georgia.

Notarul Dr. G. Proca cetește procesul verbal al ședinței premergătoare. Se autentică.

Se prezintă congresului raportul conzistoriului metropolitan în chestia fundațiunii *Trandafil*, și raportul în chestia procedurii în cauze disciplinare. Se împart comisiunilor competente. Anunță apoi Înaltpreasfinția Sa, Metropolitul, că Sâmbăta în 20 Octomvrie n. se va oficia la orele 9 parastas pentru odihna sufletului decedatului arhiepiscop și metropolit *Miron Romanul*.

Înainte de a se intra în ordinea de zi, deputatul Dr. Nicolae Ionescu adresează prezidiului o interpelare în chestia neindeplinirii unor parohii din dieceza Caransebeșului pe cale legală, prin alegere, ci prin instituirea de administatori, pe timp mai îndelungat.

Înaltpreasfinția Sa, Metropolitul, răspunde, că e vorba de o afacere pur internă a diecezei Caransebeș. Dar și de altcum la metropolie nu a intrat nici o arătare, nici o plânsoare, ceea ce, dacă se întâmplă, dela metropolie s'ar fi trimis recercare la conzistorul eparhial din Caransebeș ca să dea lămuririle necesare, și pe baza actelor s'ar fi făcut apoi pașii de lipsă pentru îndreptare. Fiindcă arătare însă nu s'a făcut, nu s'a întreprins și nu se poate întreprinde nimica, și nici în meritul interpelării nu se poate intra, și alt răspuns nu se poate da.

Interpelantul ia răspunsul la cunoștință, dar declară că nu e lămurit. Își rezervă dreptul să mai revină.

Deputații congresuali George Serb, Dr. Iosif Gall și Virgil Tomici cer concediu pe întreaga sesiune. Se acordă.

Se intră acum în ordinea de zi.

În numele comisiunii verificatoare raportorul Dr. Ioan Șenchea propune verificarea deputatului din cler Dr. Iosif T. Badescu, ales în cercul Verșetului. Se verifică.

Cu privire la alegerea din Turda, unde scrutiniul nu s'a ținut, comisiunea propune ținerea scrutiniului. Se primește.

Deputatul Dr. Aurel Cioban, ales în cercul Lipovei, se verifică la propunerea comisiunii, pe motivul, că protestul dat în contra alegerii a sosit la metropolie după termin.

Se pune apoi la ordinea zilei raportul comisiunii organizatoare, constituită sub președinția P. C. Sale, dlui Arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu.

Raportorul Petru Truța propune, ca raportul general al conzistoriului metropolitan ca senat *plener*, după ce a fost tipărit și împărțit între deputați, să fie considerat ca cetit, și să fie primit ca bază pentru discuția specială.

Congresul decide în acest înțeles.

La discuția specială comisiunea face următoarele propuneri:

Cu privire la limba de catehizare în școalele militare, în cari până acum n'a fost admisă limba bisericească ca limbă de propunere, conzistorul metropolitan să facă reprezentățiune nouă în privința propunerii religiei în limba bisericească în școalele militare.

Față de membrii decedați ai conzistoriului metropolitan, Zaharie Boiu, Constantin Gurban, Iuliu Dan, Ilie Curescu și Atanasie Cimponeriu, congresul să-și exprime pietatea și regretele prin sculare.

Înaltpreasfinția Sa, Metropolitul, să fie rugat ca să întrevină de nou la guvernul țării, în direcția, ca în ministeriul de culte și instrucțiune publică să fie aplicați ca funcționari mai înalți și bărbăți din sinul bisericii noastre, pentru rezolvarea chestiilor cari privesc biserica noastră să se poată face conform organizării și așezămintelor bisericești.

Propunerile se primesc fără discuție.

Urmează raportul comisiunii bisericești, constituită sub președinția Preacuviosului Arhimandrit Vasile Mangra.

Raportorul I. A. de Preda propune, ca raportul conzistoriului metropolitan, ca senat bisericesc, fiind tipărit și împărțit între deputați, să fie considerat ca cetit și să fie luat ca bază pentru discuția specială.

Propunerea se primește.

La debatarea specială raportorul constată, că în raport e expus faptul, că căsătoriile legate numai la oficiul civil au

scăzut la număr în arhidieceză, dar au crescut în ambele dieceze sufragane. Propune, ca conzistorul metropolitan să iee măsurile necesare pentru încetarea acestui rău și să caute, ca toate căsătoriile să fie legate și bisericești.

Același rău să constată și cu privire la concubinate, și comisiunea propune să se caute și delăturarea acestui rău.

În urmă propune, ca conscrierea credincioșilor să se facă în întreaga metropolie conform unui conclud anterior congresual.

Propunerile se primesc toate fără discuție.

Urmează raportul comisiunii școlare, constituită sub președinția Preacuviosului Protosinel Roman R. Ciorogariu. Raportorul Arseniu Vlaicu.

Se primește ca bază pentru discuția specială raportul conzistoriului metropolitan, ca senat școlar.

În firul discuției speciale raportorul constată, că datele statistice prezentate congresului nu sunt adunate cu destulă îngrijire. Propune, ca pe viitor adunarea lor să se facă cu mai multă exactitate. Dovedește cu citarea de cifre neexactitatea datelor.

Vorbesc la obiect deputații Ioan Russu-Șirianu, Vasile Damian și Dr. Nicolae Ionescu, apoi dau lămuriri Înaltpreasfinția Sa, Metropolitul Ioan Meșianu, și Preasfințitul Episcop Ioan I. Papp.

Se cere în urmă încheierea discuției, și după ce mai vorbesc deputații Pavel Rotariu și Dr. G. Popoviciu, congresul primește propunerea comisiunii.

Comisiunea propune, ca pentru cenzurarea manualelor de școală să se institue o comisiune centrală, compusă din membri luați din toate eparhiile. Raportatele acestei comisiuni să fie supuse apoi aprobării sinoadelor eparhiale.

P. C. Sa Arhimandritul Musta cere, ca propunerea să fie predată conzistoriului metropolitan spre studiere.

Se naște discuție. Deputatul Vasile Goldiș apără propunerea comisiunii, P. C. Sa Arhimandritul Vasile Mangra nu o primește. E pentru deplina libertate a dezvoltării spirituale, și pentru respectarea dreptului sinoadelor eparhiale de a aproba singure manualele de școală.

Deputatul Dr. Nicolae Ionescu e pentru primirea propunerii. Deputatul Nicolae Ivan polemizând cu Goldiș spune, că nu din râvnă de câștig se aprobă în arhidieceză numai cărțile tipărite în tipografia arhidiecezană, ci pentru că așa dispune testamentul lui Șaguna. De altcum în arhidieceză toate cărțile de școală au fost aprobate din partea sinodului arhidiecezan.

Deputatul Dr. Ioan Suciu cere să fie lăsată afacerea în competența sinoadelor, ca și până acuma.

Arhimandritul Musta cere încheierea discuției, care se admite. Mai vorbește P. Cuv. Sa Protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca, care e pentru propunerea arhimandritului Musta, și P. C. Sa Protosinelul Roman R. Ciorogariu, sprijinind propunerea comisiunii.

Raportorul Arseniu Vlaicu are ultimul cuvânt. În urmă punându-se chestia la vot se primește propunerea arhimandritului Musta, ca propunerea să treacă la conzistorul metropolitan pentru a face acesta din ea obiect de studiu.

Cu privire la ordinațiunile din anul trecut ale fostului ministru de culte și in-

strucțiune publică *Lukács*, numărul 72.000 și 72.001, prin cari se pretinde, ca limba maghiară să fie propusă mai intensiv în școalele populare și preparandiile nemaghiare, comisiunea propune să adreseze conzistorul metropolitan reprezentățiune guvernului și să ceară revocarea ordinațiunilor, pe motivul că sunt contrare legii, iar organele subalterne să le îndrume să nu execute ordinațiunile.

Vorbesc la obiect deputații Dr. Nestor Oprean, Dr. Aurel Vlad, Mateiu Voilean, Pavel Rotariu, Vasile Damian și P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp și apoi se primește partea primă din propunerea comisiunii, ca să se facă reprezentățiune la guvern, iar partea a doua referitoare la îndrumarea organelor subalterne să nu execute ordinațiunile, se respinge.

Comisiunea mai propune, ca în chestia catehizării elevilor gr. ort. români la școalele de stat în limba maghiară, pașii întreprinși până acum din partea conzistoriilor eparhiale să fie luați la cunoștință, și să se invite conzistorul metropolitan să desvolte și în viitor toată energia pentru respectarea limbei bisericești gr. ort. române la propunerea religiei în școalele de stat.

Propunerea se primește.

În chestia revindicării școalelor noastre din fostul confiniu militar bănățan, comisiunea propune să se facă pașii de lipsă din partea conzistoriului metropolitan.

Se primește.

În urmă cu privire la atitudinea Înaltpreasfințitului domn arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu și a Preasfințitelor episcopi în chestia proiectului de lege al fostului ministru de culte și instrucțiune publică *Berzevici* comisiunea face următoarea propunere:

Considerând ținuta deamă și energetică a Înaltpreasfinției Sale Dlui Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu în ancheta școlară, și peste tot pășirea neînfri-cată și adevărat apostolică a Episcopatului nostru și a Conzistoriului metropolitan întru apărarea dreptului limbei și credinței noastre strămoșești, — congresul să-și exprime deplina identificare cu pașii întreprinși, să exprime omagiu și recunoștință I. P. S. S. Dlui Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, întregului episcopat și conzistoriului metropolitan, pentru ținuta lor în această chestie, și prin deplină aderență să-i îmbărbăteze în rolul lor de sentințe neadormite pentru apărarea celor mai scumpe comori ale neamului nostru, — limba și biserica strămoșască.

Se primește între vii aprobări.

Ședința proximă se anunță pe ziua următoare la orele 9, și ședința se încheie la orele 12 și un sfert.

Ședința a cincia.

Ținută Joi, în 18 Octomvrie n. A fost deschisă la orele 9. Președinte Înaltpreasfinția Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință George Breban.

Protopresbiterul Ioan Georgia cetește procesul verbal al ședinței premergătoare. Se autentică.

Se cer concedii, cari se acordă.

Se intră apoi în ordinea de zi. Comisiunea financiară își înaintează raportul. A fost constituită astfel: Președinte protopresbiterul Mihai Popovici, raportori Dr. Miron E. Cristea și Dr. Petru Cornean.

Raportorul Dr. Miron E. Cristea cetește raportul general al conzistoriului me-

tropolitan, ca senat episcopesc, — după raportul acesta n'a fost tipărit și n'a fost împărțit între deputați. Propune apoi, ca să fie luat ca bază pentru discuția specială.

Se primește.

La desbaterea în special comisiunea propune, ca conzistorul metropolitan să fie recercat să facă obiect de studiu din întreținerea, nu s'ar putea împărți cumva protocoalele congresuale în mod gratuit comunelor bisericești, iar nu pe plată, ca până acum?

Deputatul *Part. Cosma* propune trecerea la ordinea zilei, adică respingerea propunerii. Vorbesc la obiect: *Vasilie Damian*, *Arhimandritul Vasilie Mangra* și *I. P. S. Sa* *Metropolitul Ioan Meșianu*, iar congresul primește cu majoritate de voturi propunerea deputatului *Cosma*. Trece la ordinea zilei.

Tot comisiunea financiară face propunerea, ca prin conzist. metropolitan să fie poftită arhidieceza se investește și ia în pământuri banii ce-i are, cum au făcut diecezele sufragane, Arad și Caransebeș, fiindcă în pământ se face cea mai sigură plasare de bani.

Deput. *Parteniu Cosma* spune, că hotărârea în direcția aceasta a fost luată deja din partea sinodului arhidiecezan, prin urmare e de prisos să se mai dea altă îndrumare. Chestia stă astfel, că în arhidieceză nu se prea capătă pământuri pentru a fi cumpărate.

I. P. S. Sa *metropolitul Meșianu* crede, că nu aparține competenței congresului să dea îndrumări cum să-și plaseze banii eparhiile autonome.

Deputatul *Ioan Budințian* sprijinește propunerea comisiunii, prin care nu se impune, ci se recomandă numai un mod bun de plasare de bani.

Congresul primește propunerea comisiunii.

Raportorul *Dr. Miron E. Cristea* comunică apoi congresului starea averilor bisericești din întreaga metropolie. Singuraticile comune bisericești au o avere proprie, în arhidieceză, de 20 milioane coroane, în dieceza Aradului de 16 milioane, pe teritoriul conzist. dela Oradea-mare de 4 milioane, în dieceza Caransebeș de 14 milioane coroane. Laolaltă 54 milioane coroane.

Diecezele apoi dispun de avere centrală proprie după cum urmează: Arhidieceză din Ardeal 7 milioane, dieceza Aradului cu conzistorul dela Oradea-mare 3 milioane și jumătate, dieceza Caransebeș 2 milioane. Laolaltă 12 milioane și jumătate.

La metropolie se mai administrează apoi separat fonduri în sumă de 800.000 coroane, fundațiunea *Trandafil* cu 500.000 coroane, și fundațiunea *Gozsdu* cu șase milioane coroane.

Interesantele date se iau spre știre.

Tot comisiunea financiară face propunerea frumos motivată, ca conzistorul metropolitan să ceară dela guvern *urcarea dotațiunii* ce o dă pentru susținerea bisericești, în proporția în care s'a urcat dotațiunea și la alte confesiuni.

Propunerea se primește.

În chestia colectei pentru ridicarea monumentului lui *Șaguna* comisiunea propune, să fie luat la cunoștință raportul conzist. metropolitan. Se primește. Fondul monumentului s'a urcat la 42.000 coroane, iar pentru prefacerea în faptă a ideii ridicării monumentului s'a ales un comitet mai restrâns, compus din *P. S. S. Episcopul Papp*, apoi din domnii *Parteniu Cosma* și *Dr. Iosif Gall*.

Proiectul de buget pentru periodul următor de trei ani, cu 12.000 coroane la erogate, e cetit din partea raportorului *Dr. Cristea* și votat din partea congresului.

Deputatul *Emanuil Ungurianu* propune, ca postul de secretar metropolitan, fiind cel mai însemnat în organismul bisericești noastre, să fie îndeplinit în mod definitiv, un om vrednic să-l ocupe. Deputatul *P. Cosma* întregește propunerea cu aceea, ca conzistorul metropolitan să fie autorizat să ofere secretariului definitiv un salariu până la 6000 coroane, cu bani de cuartir cu tot.

Tot comisiunea financiară propune, ca cheia de contribuție la cheltuielile metropoliei, conzistorul metropolitan să o stabilească de nou, în mod mai just, iar reprezentanța fundațiunii *Gozsdu* să fie recercată să contribuie în viitor cu o sumă mai mare la cheltuielile metropoliei, unde se administrează această fundațiune. Până acum a contribuit cu 2400 coroane la an.

Propunerea se primește.

În urmă raportorului *Dr. Miron E. Cristea* cetește raportul conzist. metropolitan în chestia procesului fundațiunii *Trandafil*, care e terminat, și acum s'a cerut desfacerea comuniunii, pentruca metropolia să poată fi pusă în posesiunea unei jumătăți câștigate din această fundațiune, și propune să fie luat raportul cu plăcere la cunoștință.

Propunerea se primește.

Urmează raportul comisiunii esmise pentru cenzurarea socotelilor fundațiunii *Gozsdu*. S'a constituit astfel: Președinte protop. *And. Ghidiu*, raportor as. cons. *Nicolae Ioan*.

Raportorul cetește raportul reprezentanței fundațiunii către congres. Din raport se vede, că fundațiunea a trecut bine peste șase milioane coroane. În anul din urmă creșterea a fost de un milion și mai bine, în urma unei fericite operațiuni financiare.

Comisiunea propune, să fie luat raportul la cunoștință, iar reprezentanței să i-se voteze recunoștință pentru zelul cu care administrează fundațiunea. Răcișniile de pe anul 1905 asemenea să fie aprobate, iar reprezentanței fundațiunii să i se voteze absolutoriu.

Se primește.

Urmează raportul comis. organizatoare. Raportor *Petru Truța*. În chestia formării comitetelor parohiale conzistorul metropolitan e de părerea, că parohul e membru în fiecare comună bisericească peste numărul membrilor stabilit în statutul organic, iar nu membru computat în numărul membrilor. Această interpretare o dă statutului organic și comis. organizatoare, și propune, ca în viitor în acest înțeles să fie aplicat paragraful 19 din statutul organic. Propunerea se primește fără discuție.

Același raportor propune reînființarea protopresbiteratului *Geoagiu* din arhidieceză, și anume, așa cum l-a contemplat sinodul arhidiecezan, iar cu executarea să se însărcineze conzistorul metropolitan.

Se primește.

Tot în numele comisiunii organizatoare cetește alt raportor, domnul *Ilie Trăilă*, raportul conzist. metropolitan în chestia despărțirilor ierarhice de către Sârbi, care în general se ia spre știre. În special se propun următoarele: Față de decedatul membru al delegațiunii congresuale pentru afacerile de despărțire, *Zeno Mocsonyi*, congresul să-și exprime pietatea prin sculare. Demersurile făcute în chestia mănăstirilor se aprobă. Cheltuielile făcute se încuviințează, iar sumele purtate în evidență, și neincassabile, să se steargă.

În jurul propunerii din urmă se naște discuție lungă, la care iau parte următorii: *Petru Truța*, *I. P. S. Sa*, *Metropolitul*, *Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu*, *Preasfințitul Episcop I. I. Papp*, primindu-se la urmă propunerea în senzul, ca delegațiunea să fie autorizată se facă lichidarea pretenziunilor purtate în evidență.

Același raportor (*Ilie Trăilă*) expune chestia despărțirii comunei bisericești din Fabricul Timișorii, care a pierdut procesul și a fost judecată să plătească cheltuielile de proces. Comisiunea propune, ca speșele de proces, în sumă de vreo 12.000 coroane, avanzate din fondurile metropoliei, să fie restituite din partea comunei bisericești Fabricul-Timișorii.

Vorbește deputatul *Ioan Budințian*, care cere să fie scutită comuna numită de această calamitate, iar speșele să se acopere pe altă cale, din alte fonduri, apoi vorbește: *I. P. Sa* episcopul Aradului *Ioan I. Papp*, deputatul *Pavel Rotariu*, *I. P. S. Sa* *Metropolitul Ioan Meșianu*, deputații

Emanuil Ungurian, *Dr. Putici*, *Parteniu Cosma*, *Arhimandritul Filaret Musta*, *Nic Zigre*, *Petru Truța*, *Arhimandritul Vasilie Mangra* și *Preasfinția Sa Episcopul Ioan I. Papp*. Discuția se termină cu primirea propunerii deputatului *Nic. Zigre*, ca conzistorul metropolitan să fie recercat să se îngrijască după a sa bună chibzuială despre acoperirea acestei sume, iar cealaltă propunere a deputatului *Ungurian*, ca suma să fie acoperită în prima linie din fondul pus delegațiunii congresuale la dispoziție, iar în linia a doua din fondurile metropoliei, — a fost respinsă.

Ședința se închide la ora unu d. a., iar proxima ședință se anunță pentru ziua următoare, Vineri, la orele 9 a. m.

Sărbarea dela Caransebeș.

În numărul din urmă al „*Foaiei Diecezone*” din Caransebeș a apărut următorul comunicat:

„Jurnale străine, cari descriu festivitățile de Duminecă, sunt pline de insinuări infame la adresa Prea Sfințitului Domn Episcop al nostru.

La aceste insinuări ne ținem de datoria a face următoarele reflexiuni:

În legătură cu distincțiunile și decorațiunile, ce s'ar fi distribuit unor persoane cu ocaziunea inaugurării statuei, susțin unele foi, că Prea S. Sa ar fi fost de astădată trecut cu vederea — ceea ce ar fi provocat mare senzație — pentru ținuta sa la alegerile din urmă. Nu știm încă a fost intențiune, ca Prea S. Sa să fie decorat atâta însă știm sigur, că Prea S. Sa n'a răvnit și nici nu răvnește după decorațiuni. E mulțumit cu conștiința, că își împlinește chemarea. Este o insinuire răutăcioasă și vrednică de autorii săi afirmațiunea, că Prea S. Sa s'ar fi ingerat la alegerile de deputați dietali. Căci cine nu știe, că Prea S. Sa, decând e în mijlocul nostru, niciodată nu s'a amestecat în lupte electorale și nu a influențat în vre-o direcțiune, nici chiar în afaceri electorale bisericești, cu atât mai puțin în cele politice?! Suntem convingși, că nu se află suflet de om, care să fie în stare să conteste afirmațiunea noastră.

Că Prea Sfinția Sa s'ar fi ferit de a primi la reședință pe arhiducele Iosif se combate prin faptul, că Prea S. Sa după ce s'a întors acasă dela Karlsbad și respective dela Sibiiu, și a aflat pe cale privată de dispozițiile luate pentru înverțirarea Alteței Sale, prin o scrisoare către comisiunea monumentului și-a exprimat regretul, că comisiunea aceasta nu i-a dat posibilitatea de a avea la reședință sa ca oaspe înalta persoană. În ce privește pe cei doi membri ai comisiunii, cari afirmative, după poziția lor ierarhică, ar fi putut să împărțasească Prea S. Sale dispozițiile luate, eventual să fi intervenit în ședințele numitei comisiuni, pentru ca înverțirarea să se facă la Prea Sfinția Sa, suntem în poziția de a afirma, că respectivele persoane n'au avut absolut nici o cunoștință despre felul înverțirărilor, căci aranjarea acestora nu s'a făcut în prezența lor.

Respingem mai departe afirmațiunea neadevărată a unor foi, că Prea S. Sa ar fi fost contra monumentului, ci contra festivităților aranjate cu desvălire. Căci știe toată lumea, că Prea S. Sa a primit protectoratul monumentului, ca atare a contribuit la colecta inițiată pentru acest monument și a luat parte la serbare. Dacă i-a dispăcut ceva în toată chestiunea aceasta, apoi a putut să-i dispacă numai caracterul prea oficial, ce s'a dat serbării, și neatrăgerea adevăraților grăniceri la serbare. Oare nu eră serbarea mai deamănăși nimbul ei mai maiestros, dacă în locul Tiganilor aduși cu corturile lor la serbare se aduceau din fiecare s t grăniceresc frunțași români îmbrăcați sărbătorește, cari să fi format un decor al festivităților? Oare nu se dădea serbării și un caracter grăniceresc, dacă s'ar fi încheiat o companie de onoare, compusă din bătrânii grăniceri aflați în viață și decorați pentru vitejiile lor purtate în atâtea lupte, purtate de gloriosul nostru rege, și o companie ca aceasta să se fi postat în fața reprezentantului rege și nu o lume de oameni, cari străini sunt — atât ei cât și părinții și moștrămoșii lor — de acest colț de țară îngreșat cu sânge grăniceresc!

Să ne ocupăm puțin și cu chestia jandarmilor. Pe timpul festivităților s'au concentrat în Caransebeș vreo 200 de jandarmi. Nu împoartă cine i-a adus și pentruce. Destul că 2 jandarmi au fost postați în interiorul bisericii, încă înainte de a se începe sf. Liturgie de Duminecă. Prea S. Sa venind la biserică a fost surprins, când i-a văzut, și în surprinderea sa i-a întrebat, că ce caută în biserică?

La răspunsul, că sunt trimiși de autoritățile lor, Prea S. Sa a reflectat: „*Destul de rău*”. Și *destul de rău* zicem și noi, căci serviciul dumnezeesc niciodată n'a avut trebuință de scutul baionetelor jandarmilor. Și chiar dacă respectivii doi jandarmi au fost trimiși ca „*gardă de onoare*”, apoi destul de rău, că nu au fost anunțați autorității noastre bisericești. Este o infamie deamănă de născocitorii ei de a atribui Prea S. Sale cuvintele, că nu va fi slujbă dumnezeiască, dacă nu se depărtează jandarmii, cari de altcum — după ce a intrat Prea S. Sa în biserică — ieșind din biserică s'au postat la ușa intrării.

Ce să zicem în fine, când s'au aflat oameni atât de neprecugetați, cari prin astfel de insinuări infame tulbură liniștea serbărilor petrecute atunci, când aceste serbări au avut de centru sărbătorirea Maiestății Sale!

Un ungar despre băncile românești.

Un anonim Sz. Gy. a provocat dăunăzi într'un articol de ziar pe prof. *Dr. Géza Szöcs* din Sibiiu, ca pe un expert, să arete cu date pozitive într'un cât au contribuit băncile românești din Ardeal la exproprierea, la „alungarea” proprietarilor maghiari din moșiile lor proprii. În trei numere mai proaspete ale ziarului „*Nagy-szebeni Ujság*” dl Szöcs răspunde provocării, dar nu face constatări pe cari le-a așteptat respectivul Sz. Gy., ci cu totul altele. Iată câteva spicuiri din zisele dlui Szöcs:

„Spre cea mai mare durere a mea sunt silit înainte de toate să fac în general declarația, că nu mi-a succes să constat faptul, că băncile naționalităților ar tinde intenționat intracolo, ca să scoată pe proprietarii maghiari din moșiile lor; nu mi-a putut succede pentrucă adevăratul fapt e, că băncile naționalităților, în cele mai multe cazuri au tendința, ca proprietarii să-și poată păstra moșia, pe când foarte adeseori tocmai băncile cele mai curate maghiare contribuie în măsura cea mai mare la ruina proprietărilor prin dividendele uriașe, prin speșele de manipulare și prin stricta fără milă a observării termenelor.

„Albina” din Sibiiu, cea mai des susținută și acuzată, că tinde să înghită pe maghiari, oferă date eclatante în privința aceasta. Acolo am aflat cazul lui U. I. al lui Gy., al lui M. B., tot mari proprietari, pe cari o bancă din provincie — nici ungurească nici românească — i-a strămătorit cu licitația și pe cari i-a mântuit de aceasta „Albina”. Mi s'au arătat documente și scrisori în arhiva acestor bănci, cari dovedesc, că a sărit în ajutorul mai multor proprietari maghiari pe cari i-a mântuit de pericol.

Nu vreau să zic cu acestea că n'ar fi trecut în ultimii zece de ani multe moșii maghiare în mâni străine, din contră datele reale dovedesc, că mulți proprietari maghiari au pierit, iar alții sunt pe cale.

Cauzele acestei ruine nu sunt măgulitoare nici pentru guvernele ultimilor zece de ani nici pentru societatea ungurească. Iar cel ce caută adevărul nu i permis să retacă unele experiențe neplăcute. E mai bine să recunoaștem când suntem noi cei vinovați și mai bine să căutăm să îndreptăm răul.

Pe omul bolnav și societatea bolnavă numai o pornire sinceră și binevoitoare îi poate mântui.

În „*Magyar Pénzügy*” am cetit de curând plângerea unei bănci ungurești, că e silită să reducă percentele din cauza concurenței mari ce le-o fac băncile naționalit. și în special cele din Sibiiu. Faptul acesta aruncă o lumină foarte frumoasă asupra băncilor naț., cari dovedesc prin aceasta, că nu tind să împartă acțiunilor dividende grase și să-i îmbogățească, fără ca ei să muncească, ci să câștige institutului nume bun și să-i fie de folos poporului care e avizat la creditul lui.

Cum lucră însă institutele noastre? Într'o carte a lui I. Somló cetesc o declarație foarte interesantă a ministrului, care zice că dintre băncile Ungariei „*Magyar Földhitelintézet*” și „*Kisbirt. orsz. Földhit.*” s'au înființat din curat altruism, fără gând de câștig. Celelalte adică toate vânează după câștig. Din raportul pe 1904 al acestor două bănci se vede însă că fondul lor de rezervă se ridică la suma de peste 32 mil. cor.; aceasta dovedește că au lucrat cu percente colosal de scumpe și nefavorabile poporului de pe spatele căruia s'a putut realiza un câștig atât de mare. Mai vine apoi și faptul că oamenii nostri financiari nu pun nici un preț pe cestiunile de intelectualitate, pe cari să le sprijinească.

A îngrășă pe acționari și a trage pelea de pe datorași, acesta le este rezeptul. Astfel deci să nu ne mirăm că moșia ungurească ajunge în mâni străine.

E tocmai binevenită și interpelația lui Szemer. Cele mai multe bănci stau în fruntea pașalelor. Băncile naț. nu împart astfel de subvenții, milostenii, jertfesc însă sume oribile pentru școalele lor și pentru scopuri culturale. Câtă vreme băncile ungurești abia aduc ceva jertfă puțină pe altarul culturii, băncile naț. jertfesc aproape întreg câștigul curat spre acest scop.

Să nu învinuim deci naționalitățile, că ele sunt cauza stărilor noastre triste, ci să muncim cu gând curat, lipsiți de egoism, și nu cu câștig personal de 32 mil. cor. în favorul neamului nostru unguresc.

Părerile acestora ale dlui Szöcs spuse cu atâta sinceritate au aflat aprobare în 2—3 ziare din Pesta, cum e "Ország", cele mai multe însă și cele mai mari — jidovești tac tăcerea peștelui. Iși simt — se vede — musca pe căciulă.

Nunta lui Goga.

Ca întregire la notița noastră din numărul de Marți despre cununia distinsului nostru poet Oct. Goga cu dsoara Hortensia Cosma mai comunicăm următoarele:

Ospățul s'a ținut în cerc familiar foarte restrâns. Au fost invitați numai rudeniile de aproape și câțiva prieteni ai marelui. Nunul, marele Vlahuță, a rostit cel dintâiu toast și cel mai frumos, care se poate spune în limba românească. A vorbit despre chemarea poetului român de astăzi și în numele tuturor clăcașilor, cari au sfințit cu urmele și sudorile lor glia strămoșească, a închinat pentru slăvitul mire, dorindu-i să ajungă să vadă cu ochii plinirea nădejdlor neamului său.

Prof. univ. din Iași, C. Stre (dir. rev. "Viața Românească") a vorbit, cu largă avânt de preamărire, pentru acel colț din frumoasa țeară săracă a Ardealului, care a zămislit o scumpă parte din viața sufletească a neamului, pentru "salba de căsuțe albe", care cuprinde mormântul celui mai mare preot al bisericii române, Șaguna și leagănul marelui preot al deșteptării: Goga, — pentru Rășinari.

Dr. Cristea a toastat pentru poetul Vlahuță.

Socrul mare Part. Cosma a închinat în cinstea tuturor oaspeților. În bună veselie s'a petrecut până după miezul nopții. Cu trenul de 11 seara tinăra păreche însă s'a despărțit și a plecat în Italia. Poetul Goga va petrece toată iarna în străinătate.

Din mulțimea cea mare a felicitărilor trimise prin firul telegrafic dela rudeni, prieteni, cunoscuți și stimatori de aproape și din largi depărtări remarcăm următoarele:

Castel Peleş.

1. Vă urăm toate fericirile: Eli-a Marghiloman, Maria Racota, Irina Blanc.

București.

2. Sosit astăzi din Helveția găsesce serisoarea D.Tale. Vă trimit părintească binecuvântare și cele mai călduroase urări de fericire. Titu Maiorescu.

3. Grele pedeci mă opesc. Trimit urări din toată inima pentru fericire deplină, viață lungă și binecuvântată cu toate bunătățile lumii. Bianu.

Dlul A. Vlahuță, Sibiu.

4. Sărută pe miri din partea mea. Nerva Hodoș.

București.

5. Să trăiți ani mulți în fericirea desăvârșită, de care sunteți vrednici. Iorga, Gârleanu, O.leanu etc.

6. Sunt cu inima în mijlocul Dvoastră și iau parte la sărbătoarea familială, la a cărei bucurie trebuie să participe toți cei a căror dureri le-a cântat fericitul mire. Urez ani de fericire îndelungată în desfășurată dragoste tinerilor și bucurie necurmată părinților. Russu-Abrudeanu.

Craiova.

7. Vă felicit. Toate fericirile tinerilor căsătoriți. Chintescu.

8. Felicităm familia și dorim norocire tinerilor. Zoe și colonel Marcu.

9. Impărtășind cu drag marea ta bucurie, prietenii tăi Craioveni îți doresc, ca în viața nouă ce începi să nu dai la uitare durerile și nădejile neamului ce așteaptă de mult o dreaptă sărbătoare.

V. Mihăilescu, I. Marinescu, M. Bănescu, M. Demetrescu, C. Stătescu, Holban etc.

Craiova.

10. Cei din preajma munților urează poetului mire îndeplinirea cântării cântărilor sale.

Bănescu, Făgețel, Marinescu, Vulovici, Tomescu, Bradorescu.

Cluj.

11. Mărită fie această zi și fie norocoasă, să fii cel mai cuminț în sat și ea cea mai frumoasă. "Răvoșul".

București.

12. Scumpilor nepoți deplină fericire le urează. Morandini.

13. Flori și soare!

Zaharie (Bârsan) și Ilarie (Chendi).

Budapesta.

14. "Dorința" ta s'a împlinit. Azi toți ne bucurăm de norocul cântărețului nostru. Dar se va împlini vreodată și visul cântecelor tale și vei ajunge și tu, preotul deșteptării noastre să te bucuri de norocul tuturor? Să dea Dumnezeu să ajungem și această dreaptă sărbătoare.

Tinerimea română din Budapesta.

15. Felicitările cele mai sincere trimite din inimă noilor cununați amicul vechiu George Serb.

Cehul-Silvaniei.

16. Impedecat de cauze sanitare cu suflul sunt acolo, gratulez mirilor, Dumnezeu să binecuvinteze sfânta lor cununie, împărtășească-i de darurile mamei bisericii mulți ani fericiti. Pop de Băsești.

Brașov.

17. Să fie într'un cias bun.

Leonora și Sextil Fușcaru.

Soroki Bes. (Basarabia).

18. Acceptez mes felicitations sinceres. Dimitrie Meleghe.

Hațeg.

19. Dumnezeu e dragostea și dragostea e Dumnezeu. Zile frumoase ca mireasa și bune ca mirele și senine ca visul fericirii.

Dr. Bontescu, Dr. Străitaru, Dr. Olariu și toată tinerimea.

Hunedoara.

20. Să vă fie fericirea atât de mare cum mare este fala neamului.

Primarul Dănilă și alți fruntași din Hun.

Intre felicitări se mai găsesc: O. Smigelschi, Dr. N. Vecerde, Dr. V. Saftu G. Dima, Chitu, V. Papp, Var. Cosma, Gh. Bogoevici, căpitan Florian, Ioan Dr. Stroia, Cor. Bredicean, Mircea și alți mulți.

Din protopresbiterate.

Cercular.

Cătră onorații preoți din protopresb. Sebeșului.

Conferința preoțească din protopresb. Sebeșului, pentru anul curent, prin aceasta se convoacă pe Marți în 31 Octomvrie v. a. c. în Sebeșul săsesc cu următorul

Program:

1. La 8 ore a. m. în biserică din sus: S. Liturgie, cu invocarea Duchului s. servită prin părințele Maxim Vulc din Rechita-Purcăreț.

Predica: Pentru Dumineca a XXIII. după Rosale pe baza Evang. din ziua aceea, despre caracterele șovăitoare, fără principii și stăpânite numai de materialism. Cu lucrarea și predarea se însărcinează parochul George Perian, din Șugag.

2. La 10 ore a. m. deschiderea conferinței în sala cea mare a școalei noastre.

3. Constatarea numărului celor prezenți.

4. Verificarea protocolului din ședința trecută.

5. Prezentarea decizelor consistoriale:

a) cel cu Nr. 11674/906 B la protocolul conferinței din anul trecut, — și b) cercularele cu Nr. 6194 și 7423 — 1906 B.

6. Discuție asupra serviciului divin și a predicii.

7. Rapoartele preoților tractuali despre activitatea lor pastorală. Raportor Nicolae Cărpinișan.

8. Raportul comisiunii (Isidor Blaga și Vasile Mateiu) asupra temei: "Cum să se poarte preotul și aplice rugăciunile etc. de G. Perian.

9. Raportul păr. Nicolae Cărpinișan referitor la serviciul funebru reclamat a se face pentru răposatii în străinătate.

10. Eventuale propuneri.

11. Stabilirea timpului și locului pentru conferința viitoare.

12. Închiderea conferinței.

Sebeș, 1/14 Octomvrie, 1906.

Oficiul protopresbiterat:

Sergiu Medean
protopresbiter.

NOUTĂȚI.

Serbarea sf. Sofii. patroana școalelor române din Brașov s'a săvârșit Dumineca trecută cu pompa obișnuită. După serviciul divin a ținut în sala festivă a gimnaziului dl prof. Dr. Alex Bogdan o frumoasă conferință despre limba literară și cea populară. S'au făcut elogii însușite dlui prof. Pant. Dima din prilejul jubileului său de 40 ani ca profesor.

Consul nou. Ziarele din Viena anunță, că în locul march. Pallavicini, numit consul austro-ungar la Constantinopol, va fi numit consul la București contele Schöenberg-Hartenstein, iar nu contele Forgach, cum se șvonise.

Conflict în Orient. Intre Iaponia și China e pe cale un conflict acut care poate aduce o nouă vărsare crâncenă de sânge. China a trimis o adresă tuturor puterilor prin care cere ca să silească pe Iaponie să-i redea Manciuria. China are mare nădejde în Anglia. Iaponia nu vrea cu nici un preț.

Concurs de frumseță s'a ținut Dumineca trecută în Arenele Romane ale expoziției din București. Au fost premiați cinci copii cu 50 — 150 lei. La concursul femeilor au fost 40, care de care mai frumoasă, în costume foarte prețioase. Pentru frumseță au fost premiate cinci doare, între cari o sălișteancă, Maria Sora, pentru costum a fost premiată o dsoară, Maria Popescu. Tot cu această ocazie s'a săvârșit în arene o nuntă țărănească cu toate obiceiurile țărănești la astfel de ocazii. A asistat lume foarte multă. Căsătoria a săvârșit o vicariul mitropoliei, Nifon, asistat de corul bis. domnița Balașa, fiind naș ministrul Lahovary cu domnișoara Marg. Lahovary.

Conflict aplanat. Ziarele din România aduc știrea că s'a aplanat conflict vamal cu Turcia după ce aceasta a retras suprataxele.

Domnitori nemți. E interesant, că în ziua de azi aproape toate țările Europei sunt monopolizate de case domnitore germane. În Belgia dela 1831, în Portugalia dela 1836, în Anglia dela 1840 și în Bulgaria dela 1887 începând domnește casa Koburg, în Rusia s'a urcat pe tron la 1762 casa Holstein, care domnește dela 1863 încoace în Dania și Grecia și dela 1905 în Norvegia. Casa de Hohenzollern domnește în România, casa de Nassau în Germania-de-sud și Luxemburg, casa de Habsburg în Austro-Ungaria și Spania. Italia încă a avut mult timp pe tron casa de Habsburg, Șvedia casa de Wittelsbach, iar în timpul mai nou cea de Holstein.

Szemere felicitat. Congregația comitatului Esztergom, a trimis o călduroasă telegramă de felicitare dep. Szemere pentru interpelația în privita presii păcătoase. Se deșteaptă opinia publică.

Din Lugoj primim știrea, că la postul de vicecomite comitatens al comit. Caraș-Severin, devenit vacant prin înaintarea vicecomitelui la demnitatea de comite suprem, partidul național român a candidat pe omul Dr. George Dobrin, avocat în Lugoj. Alegerea va fi în 24 Octomvrie n.

Hymen. Cornelia Comloși și Ioanichie Oprean anunță sărbătura cununiei lor religioase, care se va celebra în 28 Octomvrie 1906 st. n. la 4 ore p. m. în biserică gr. or. din Dobra.

Trecut la pensie. Domnul Moise Groza, general de brigadă în armata română, originar din Banat, a fost trecut la pensie cu 1 Octomvrie c. în gradul de general de divizie.

Pregătiri ascunse. Un ziar italian aduce vestea, că Italia ar fi comandat la fabrica Krupp tunuri și arme în preț de opt milioane lire. Totodată spune ziarul, că aceasta este o pregătire ascunsă pentru un eventual războiu ce va izbucni între Italia și Austro-Ungaria.

Stări triste. În Bicz a fost în zilele trecute alegere de notar. Comuna e aproape curat românească și eră speranță să aleagă un Român câtă vreme erau 6 candidați români și trei unguri. Primpretorele a pus în candidație numai pe cei trei unguri. Conducătorii poporului însă în loc să protesteze și să zădărnicească alegerea au dat mână frățască cu soğăbirăul, închinându-se lui și împlinindu-i voia, pe când bietul popor stă uimit neștiind ce să facă.

Ligă nouă s'a constituit în Budapesta, cu estindere pe țara întreagă, în privita comerțului de femei, o pornire păcătoasă care în timpul mai nou a luat măsuri îngrijitoare. În fruntea ligei stă episcopul cat. Otto Prohasca. Liga s'a pus cu mare însuflețire pe lucru.

Inveninare. În internatul teologic reformat din Cluj s'au bolnăvit Luni seara aproape toți elevii și servitorii. S'a constatat că s'au înveninat din cărnații ce îi căpătaseră de cină. S'a pornit cercetare.

Drum pe sub mare. Două întreprinderi mari se pun la cale acum în Europa. Se vor face două tunele mari, pe sub mare, unul sub canalul Lamanche, spre Anglia iar ar doilea pe sub strâmtoarea Gibraltar, spre Africa. Vor costa sume uriașe. Cel dintâiu va fi de 22 klm, al doilea de 41. Intre atâtea minuni ne vom trezi nu peste mult cu vreun astfel de tunel până în America.

Semne triste. Am amintit cu ocazia asentaților, că acești n'au dat rezultat multă-mitor în anul acesta în țara noastră. Tot asemenea știre vine acum din Italia unde s'au asentat cu 11 mii feciori mai puțini decât ar fi fost de lipsă. Semne triste pentru evoluția fizică a omenimei.

Crima unui călugăr. O fetiță din Nancy fusese dusă în zilele trecute pe moarte la spital, unde medicii au constatat că s'a înveninat din niște bomboane căpătate dela un unchiu al ei, călugăr. Acesta a voit să ucidă cu venin pe nepoata sa, pentru ca să poată pune mâna pe moștenirea acesteia.

Dela „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”.

— Primire de membri noi. —

Conformându-ne hotărârilor luate de adunarea generală și de direcțiunea Reuniunii noastre de înmormântare, vestim prin aceasta obștea noastră, că la Reuniune se primesc membri noi, cari intrând recerintele provăzute de statute, vor solvi taxa de înscriere cu 2 cor. și vor răscumpără din cazurile de moarte de până aci cel puțin 3 à 60 bani = cor. 1-80.

Spre orientare punem în vedere, că dela înființare (1900) și până acum am înregistrat la această instituțiune umanitară, 96 cazuri de moarte, după cari am solvit preste 10,000 cor. ajutoare și dispunem de o avere de preste 10,000 cor. în bani gata.

Când numărul membrilor înscriși va trece preste 600, vom înființa secția a 2-a independentă.

Sibiu, 18 Octomvrie n. 1906.

Biroul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”.

Pantaleon Lucuța,
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar

Poșta ultimă.

Dela congres.

În ședința de astăzi, Vineri, au fost adresate presiului două interpelări, una în chestia planului de învățământ pentru teologii (interpelant protop. Grig. Pletosiu), alta în chestia șvonurilor răspândite, că congresul a putut fi convocat numai după împlinirea unor condițiuni puse de guvern (interpelant protopresb. Ioan Pepa).

Congresul a intrat apoi în desbaterea regulamentului pentru parohii.

Raportor P. Cuvioșia Sa, Arhimandritul Hamea. Proiectul a fost primit în general, iar în discuția specială congresul a înaintat până la 16. Continuarea ședinței d. a. la orele 4.

PENTRUCÉ

se preferă „Emulsion”-ul lui Scott față de oleul simplu de pește? Pentru că oleul de pește simplu cauzează conturbări la mistuire și organismul numai o parte a oleului de pește o poate suportă, pecând în „Emulsion”-ul lui Scott oleul de pește este împărțit în mici picături așa, că în felul acesta și cel mai slab stomac cu ușurință îl poate mistui. Deci „Emulsion”-ul lui Scott în urma puterii sale de nutrire și vindecare folosește foarte mult. Și putere nouă înseamnă viață nouă. 11 252 1—4

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.

Trimițându-se 75 fileri în mărci postale, și amintind de jurnalul acesta se trimit sticle de probă franco de cătră:

Dr. EMIL BUDAI „Stadtapotheke” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul sticlei originale: cor. 2-50. Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 527—1906

[254] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a III-a din Bosna protopresbiteratul Unguraşului se excrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi aştearnă cererile instruite conform normelor din vigoare oficiului protopresbiteral în termenul indicat.

Concurenţii au să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătare în biserică spre a cântă resp. a celebra şi cuvânta.

Fizeş-Sâmpetru, 24 Sept. 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Unguraşului, în conţelegere cu comitetul parohial concernent.

Pavel Roşca
protopresbiter.

Nr. 268—1906

[255] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învăţător din comuna Borcut, protopresbiteratul Cetatea de peatră, se excrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar anual de 600 coroane, solvibil dela popor, cu 100 coroane şi ajutor dela stat pus în perspectivă a se vota 500 coroane, cuartir liber în edificiul şcolii edificând în anul acesta şi lemne de foc 4 orgii cubice.

Cuincuenalele se scotesc numai dela ziua ocupării acestui post.

Învăţătorul ales se îndatorează a instrui elevii în cântările bisericeşti şi a cânta cu ei la strună în Dumineci şi sârbători.

Petiţiunile înzestrate cu documentele prescise în §-ul 60 din Regul. şcol. sunt a se adresa subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, având concurenţii a se prezenta înainte de alegere spre a face cunoştinţă şi cu poporul.

În conţelegere cu comitetul parohial.

Lăpuşul unguresc, la 26 Septemvrie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Cetatea de peatră. **Vasile Duma**
adm. ppresb.

Sz. 26645—1906 I.

[256] 1—1

Hirdetés.

A nagyszebeni m. kir. pénzügyigazgatóság a részére valamint a mellé rendelt számvevőség és a nagyszebeni m. kir. dohányáraktár részére az 1907—1909. években szükséges és legalább részletezett irodai szerek szállításának ajánlati tárgyalás, illetőleg árlejtés útján való biztosítása céljából írásbeli versenytárgyalást hirdet, a mely 1906 évi november hó 15 napján délelőtt 10 órakor fog a m. kir. pénzügyigazgatóság üléstermében bizottságilag megtartatni.

Versenyezni kívánók a következőket vegyék tudomásul:

1. Az ajánlatok írásba foglalandók egy Koronás bélyeggel látandók el és ajánlattevő által sajátkezűleg irandók a f.

Minden írásbeli ajánlattevő vagyoni megbízhatóságát és kifogástalan magaviseletét igazoló hatósági bizonyítvány, továbbá 80. szaz nyolczvan Korona bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban melléklendő és az ajánlatot és bánatpenzt tartalmazó, ajánlattevő által lezárt vagy lepecsételt boríték a következő felirattal látandó el: „Ajánlat a nagyszebeni m. kir. pénzügyigazgatóság részére az 1907—1909 években szállítandó irodaszerekre.

Ezen írásbeli ajánlatok 1906 november hó 15-én délelőtti 9 óráig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél akár postán akár pedig közvetlenül benyújtandók.

2. Az írásbeli ajánlattal egyidejűleg a szállítandó irodaszerek mintája is becsatolandó.

3. Minden ajánlatnak tartalmaznia kell: a) azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a jelen hirdetésben foglalt, valamint a szerződési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

b) az ajánlati árt hazai értékben kifejezve és pedig az egység árak szerint valamint az összár feltüntetésével.

c) az ajánlattevő czimét.

d) a többek részéről együttesen tett ajánlatoknál azon nyilatkozatot, hogy az ajánlat tekintetében egyetemlegesen felelősek, továbbá azon megbízott megnevezését, ki az üzletvitelért felelős, illetve értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van.

e) nem önjogi személyek, továbbá társaságok és más jogi személyek részéről tett ajánlatoknál azon törvényes képviselőnek, igazgatónak vagy képviselőre hivatott más személynek megnevezését, a ki értesítések átvételére és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van.

f) a szállítandó cikkek illetve anyagok beszerzési forrásának pontos megjelölését.

Az ajánlattevő az ajánlatban határozatlan kijelenteni tartózik, vajjon saját gyárában vagy műhelyében fogja-e a cikkeket előállítani, vagy pedig másnak gyárából illetve műhelyéből szerzi e be azokat ez utóbbi esetben

azt is köteles világosan kijelenteni, vajjon hazai vagy külföldi gyártót szerzi-e be a cikkeket illetve azok egyes részét, mert előírt pénzügyigazgatóság határozattal köti azt, hogy vállalkozó kizárólag csakis hazai gyárból származó és magyar állam területén termelt, előállított és gyártott cikkeket fog beszerezni és szállítani.

Ezen kijelentés az ajánlattevőre föltétlenül kötelező és a mennyiben az ajánlattevő a szállítások teljesítésénél attól eltérne, a szállított árak minden kártérítési igény nélkül rendelkezésére bocsáthatók esetleg vele szemben a szerződési feltételekben foglalt súlyosabb eljárás is alkalmazható.

Ajánlattevő tett ajánlata folytán az ajánlat föltötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

A szállítás odaitélése iránt a verseny tárgyalástól számított két heti időn belül a határozat meghozatlik s az érdekeltekkel közöltetik.

Szállítandó irodaszerek:

1. Kisfogalmi szürke papír 34/42, cm. egy évi hozzávetőleges szükséglet. 30000. iv.

2. Kisfogalmi zöldes papír 34/42 cmtr. egy évi hozzávetőleges szükséglet 9000 iv.

3. Kis irodai fehér papír egyszerű minőség egy évi hozzávetőleges szükséglet 5000 iv.

4. Kis irodai fehér papír finom (ministeri) egy évi hozzávetőleges szükséglet 3000 iv.

5. Ítató papír 47/60 cmtr. egy évi hozzávetőleges szükséglet 150 iv.

6. Csomagoló papír szürke vagy barna 62/88 cm. egy évi hozzáv. szükséglet 6000 iv.

7. Boríték 43 számú egy évi hozzávetőleges szükséglet 3000 drb.

8. Boríték 31 számú egy évi hozzávetőleges szükséglet 15000 drb.

9. Vörös pecsétviasz egy évi hozzávetőleges szükséglet 30 klgr.

10. Vörös, zöld és kék tenta egy évi hozzávetőleges szükséglet 50 üvegecske.

11. Vörös otya egy évi hozzávetőleges szükséglet 20000 drb.

12. Zsineg vékony egy évi hozzávetőleges szükséglet 10 csom.

13. Zsineg vastag egy évi hozzávetőleges szükséglet 6 klgr.

14. Pecsételő festék egy évi hozzávetőleges szükséglet 20 üvegecske.

Önként értendődik, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság a felsorolt irodaszerek mennyiségének igénybe vétele iránt kötelezettséget nem vállal.

Megjegyeztetik e helyütt, hogy a 31. számú boríték mennyiségéből mintegy 8000 drb. a boríték felső szélén „M. kir. pénzügyigazgatóság Nagyszeben” felirattal, továbbá „A községi előjárásnak” czimzéssel és a boríték baloldali alsó szélén „Hivatalból. közszolgálati ügyben portómentes” jelzéssel, azután a 43. számú borítékból mintegy 1200 drb. hasonló felirattal czimzéssel és jelzéssel, a 31. számú borítékból mintegy 1500 drb. hasonló felirattal és jelzéssel valamint „A tekintetes járási főszolgabíró urnak” czimzéssel, végül a 31. számú borítékból mintegy 1500 drb. ugyancsak az említett felirattal és jelzéssel s „A tek. m. kir. pénzügyigazgatóságnak” czimzéssel ellátva kell legyen, s mindeme feliratok, jelzések és czimzések a borítékokon nyomtatva kel legyenek.

Az összes irodaszerek szerződéses vállalkozó által a m. kir. pénzügyigazgatóság részéről teendő esetenkénti megrendelést követő nyolcz nap alatt beszállítandók.

A közelebbi szerződési feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóság I. ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság.
Nagyszeben, 1906 október 5-én.

Viță de vie nobilitată.

Ca și în anii trecuți așa și acum
Prima plantațiune de viță nobilitată
de pe Târnave

Propr: Fr. Caspari, Mediaș 44, (Transilvania) a fost singura în întreaga țară, care a lăsat mușterilor săi cele mai sănătoase și mai curate sorte de viță de vie nobilitată. Dar și în viitor numai dela această firmă se pot procura cele mai variate sorte de viță nobilă, pentru vin de masă, desert etc., — prin a căror plantare și producere proprietarul viilor a obținut rezultatele cele mai frumoase.

Catalog ilustrat cu multe scrisori de mulțumită și recunoștință se trimite la cerere gratis și franco. [253] 2—40

ÎN 6 ZILE LA AMERICA

Transport de persoane

in

Canada și Argentina.

Cereți clarificări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem în românește.

Falk et Comp.

Secția românească.

Hamburg

Strada Raboisen Nr. 30.

257 1—26

Banca de asigurare „TRANSILVANIA”

Sibiu, str. cisdădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- asigurări contra focului și esplosiunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de grindină,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile prin cipale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

(271) 50—52

Magazin de specialitate!

Mare depozit de

juvaericele, aurării, argintării, oroloage

de aur și de argint, pentru domni și dame

toate noutăți.

A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cisdădiei nr. 14.

[74] 29—

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.

Somatose

în formă de

Somatosă de fer

(Somatosă cu 2%, fer în legătură organică) se recomandă de medici special celor ce sufer de **chlorosă**.

[63] d 3—4